

ה"ת 12302/02/21 - עבד אל עזיז אבו גריבה נגד משטרת ישראל/ הונאה מרכז משרדי ממשלה

בית משפט השלום בראשון לציון

ה"ת 12302-02-21 אבו גריבה נ' משטרת ישראל/ הונאה מרכז
ה"ת 13707-02-21 משטרת ישראל/ הונאה מרכז נ' אבו גריבה

לפני כבוד השופט טל ענר

מבקשים עבד אל עזיז אבו גריבה

נגד-

משיבים משטרת ישראל/ הונאה מרכז משרדי ממשלה

החלטה

1. לפניי בקשתו של מר עבד אלעזיז אבו גריבה להחזרת תפוסים לפי סעיף 34 לפקודת סדר הדין הפלילי (מעצר וחילופי) [נוסח חדש], התשכ"ט-1969 (להלן: "**הפקודה**") (ה"ת 12302-02-21), ומן העבר השני - בקשת היחידה החוקרת להארכת תוקף החזקת התפוסים ב-180 יום נוספים (ה"ת 13707-02-21).
2. לשם נוחות יכונן הצדדים לבקשות הנגדיות "המבקש" ו"המשיבה", בהתאמה.

רקע עובדתי

3. התפוסים שבמחלוקת הם משאית דגם דאף (מס' רישוי 29-822-76) וכספים בהיקף של כשני מיליון שקלים, כמפורט בבקשת המשיבה, והם נתפסו מכוח צווים שיפוטיים בחודש יוני אשתקד (9379-06-20 בעניין המשאית; 9381-06-20 בעניין חשבונות הבנק).
4. צווי התפיסה הנ"ל הוצאו במסגרת חקירה בדבר גניבת ענק, שלוותה בעבירות סחיטה, איומים, אלימות והלבנת הון. חקירה זו הבשילה לכתב אישום כנגד מעורבים **אחרים** בפרשה שהוגש לבית המשפט המחוזי (ת"פ 47577-06-20), ואילו המבקש דכאן אותר ונחקר רק במהלך חודש אוקטובר האחרון והוא בגדר חשוד בפרשה.
5. על ציר הזמן, אנו נמצאים עתה לאחר שביום 2.12.2020 תמה תקופת 180 הימים הראשונים לתפיסה, מבלי שהוגש כתב אישום כנגד המבקש, כאמור. הבקשה הנגדית להארכת התפיסה הוגשה ביום 7.2.2021, קבי באיחור של כחודשיים.
6. **המבקש טוען** כי משלא הוגש נגדו כתב אישום, ומשלא התבקש חילוט התפוסים בכתב האישום נגד המעורבים האחרים, יש להשיבם לידי.
7. **המשיבה טוענת** שמדובר בחקירה סבוכה ומורכבת; שההכרעה בעניין הגשת כתב אישום נגד המבקש צפויה להתקבל תוך כחודשיים; ושיש להותיר את הרכוש התפוס בידיה למניעת הברחתו ולהבטחת אפשרות חילוטו בעתיד. באשר לאיחור בהגשת הבקשה להארכת החזקת התפוסים, המשיבה טוענת שמדובר ב"אי-הבנה" בינה לבין הפרקליטות.

8. דיון בשתי הבקשות נערך לפני ביום 21.2.2021, והוצגו לי ראיות מתוך תיק החקירה (סומנו במ/1-במ/3). הצדדים חזרו על טענותיהם והשיבו לשאלות בית המשפט.

דין

9. תפיסת הרכוש בענייננו נעשתה על מנת למנוע את הברחתו ולאפשר את חילוטו, אם וכאשר יוגש נגד המבקש כתב אישום והוא יורשע בדיון (לניתוח תכליות התפיסה השונות ר' בש"פ 342/06 **לרגו עבודות עפר בע"מ נ' מדינת ישראל** [פורסם בנבו] (12.3.2006)).

10. מעיון בחומר החקירה שהוגש לעיוני עולה כי קיים יסוד סביר לחשד לביצוע עבירות איומים, סחיטה באיומים, קשירת קשר לעשות פשע, במסגרת הפרשה הנרחבת הנ"ל.

11. עוד התרשמתי, כי מדובר בחקירה מורכבת ומסועפת. סיום החקירה וקבלת ההחלטה בדבר העמדת המבקש לדיון החקירה מקודמת באופן אפקטיבי, וחוסר הסינכרון בין ההליך נגד המבקש להליך נגד המעורבים האחרים נובע בעיקרו מכך שהמבקש אותר, נעצר ונחקר רק באוקטובר. פרק הזמן הלא-ארוך שחלף מאז, לצד שיקולי אחדות ויעילות תומכים בכך שהחקירה נגד המבקש תמוצה תוך הקפאת מצבם של התפוסים, ואם יוחלט בסופו של יום להעמיד את המבקש לדיון, תתברר שאלת התפיסה יחד עם כלל הרכוש התפוס בפרשה, ובפני הערכאה הדנה באישומים.

12. מטעמים אלה נטיתי לדחות את בקשת המבקש ולהיעתר לבקשת ההארכה, אלא שעניין אחד הטריד אותי, והוא האיחור בהגשת הבקשה להארכה ע"י המשיבה (כזכור מדובר באיחור של כחודשיים).

13. אכן, בית המשפט מוסמך להאריך את התפיסה גם בדיעבד, חרף איחור בהגשת הבקשה להמשך ההחזקה בתפוסים (בש"פ 6686/99 **עובדיה נ' מדינת ישראל**, פ"ד נד(2) 4649). עם זאת, סבורני שאין לאפשר להפוך חריג זה לכלל ועל המדינה לעמוד בהוראות החוק ולהקפיד על מסגרת הזמנים הקבועה בו. האינטרס הציבורי להותיר רכוש בר חילוט בידי המדינה הוא ברור, אך לוחות הזמנים שנקבעו בפסד"פ נועדו לאזן בין אינטרס זה לבין זכויות הקניין של הפרט, שעודנו מוחזק כחף מפשע ובענייננו אף טרם הואשם. מצוות המחוקק היא שרכוש תפוס יוחזר לחשוד שלא הואשם בחלוף 180 יום, אלא אם כן הועמד המשך התפיסה **מבעוד מועד** תחת ביקורת שיפוטית.

14. המשיבה הסבירה שטענות נבעה מטעות אנוש, על רקע חוסר הסינכרון בין ההליכים נגד המבקש (שנמצאים בשלב החקירה) לבין המעורבים האחרים (שכבר הועמדו לדיון). הסבר זה התקשיתי לקבל. כאשר מדובר בתיק חמור שנחקר באינטנסיביות, ומטופל כבר על ידי הפרקליטות - נדרשת הקפדה יתרה על זכויות החשודים והנאשמים, לרבות זכויות הקניין שלהם, וקשה להלום מצב בו "נשכח" הטיפול בתפוסים בשווי מיליוני שקלים, גם אם מדובר בפרשה מורכבת וגם אם המעורבים נמצאים בסטטוס משפטי שונה.

15. בה"ת (ראשל"צ) 28413-03-20 (החלטה מיום 10.10.2020, פורסמה בנבו) נתקל בית המשפט (כב' השופט ג' אבנון) בסיטואציה דומה. נקבע שם כי אמנם **"לא יהיה זה נכון להעמיס על כתפי הציבור את מחדלה של המבקשת בדמות איון האפשרות לחלט רכוש בהיקף נכבד"**, אך מאידך נקבע כי לא ניתן להותיר את המחדל ללא סנקציה שתבהיר את חובת ההקפדה על זכויות הפרט, והסנקציה שנבחרה באותו מקרה היא **השבה חלקית** של הרכוש התפוס. שיקוליו נימוקיו של כב' השופט אבנון יפים גם לענייננו, אני מצטרף אליהם בהסכמה מלאה, ואגזור מהם את התוצאה בהליך זה.

סיכום

16. לאור האמור, התוצאה היא כדלקמן:

- א. החזקת התפוסים **מוארכת ב-180 יום** שמניינים מיום 2.12.2020.
ב. לצד זאת, יוחזר למבקש סכום של 50,000 ₪ מתוך הרכוש התפוס. כדי שלא לחסום את האפשרות לערור על ההחלטה, אני מורה על עיכוב ביצוע רכיב ההחזרה עד ליום 28.2.2021.

17. נוכח הצהרת המשיבה בדיון שלא נעשו פעולות חקירה בעניינו של המבקש מאז חקירתו באזהרה בחודש אוקטובר, ראוי כי הפרקליטות תפעל לקבלת החלטה בעניינו בהקדם, בשים לב לזכות הקניין של המבקש ברכוש ובממון שניטלו מידי. תשומת לב הפרקליטות מופנית לכך שבתגובה קודמת, נאמר שההחלטה צפויה להתקבל "עד סוף חודש פברואר" ואילו במסגרת הדיון הנוכחי, נכתב שההחלטה תינתן תוך כחודשיים מהיום.

18. זכות ערר לבית המשפט המחוזי, בהתאם להוראת סעיף 38א לפסד"פ.

ניתנה היום, ט' אדר תשפ"א, 21 פברואר 2021, בהעדר הצדדים.